

Pamatinformācija un vispārīgi ieteikumi kaņepju audzētājam

- Kaņepes ir piemērots augs mūsu klimatiskajos apstākļos. Latvijā ir vēsturiska pieredze kaņepju audzēšanā. Kaņepes Latvijā audzēja kolhozos līdz 1960-tajiem gadiem. Pašlaik Latvijā nav ES apstiprinātas un sertificētas vietējās kaņepju šķirnes. Pēdējo 3 gadu laikā vietējie zemnieki un SIA „Latgales Lauksaimniecības zinātnes centrs” (Viļānos) ir pārbaudījuši šķirnes, kas ir izveidotas līdzīgos klimatiskos apstākļos – Bialobzeskie (Polija), USO 31 (Ukraina-Francija), Finola (Somija), arī citas šķirnes. Kaņepes ir uzskatāmas par labu augu sekas rotācijas kultūru. Uzsākot nodarboties ar kaņepju audzēšanu, zemnieku saimniecības sākotnējās papildu investīcijas ir uzskatāmas par „saprātīgām”, tomēr īpaši svarīgi ir veidot kooperāciju tas atvieglos sēklu iegādi, novākšanu, pārstrādi jeb t.s. pirmapstrādi, kuras rezultātā notiek šķidras ieguve un spaļu atdalīšana.
- Kaņepju biomasa ir ievērojama: vidēji 6-9 tn/ha sausai kaņepju salmiņu masai (mitrums 14% - 18%). Šķiedra sastāda 20-25%, spaļi 70-75%. Sēklu raža ir atkarīga no šķirnes un var būt 300 – 2500 kg/ha.
- Vidējs veģetācijas periods, 90 – 130 dienas (atkarībā no šķirnes). Šķiedras kaņepju šķirnes Latvijā var sasniegt 200 – 300 cm garumu.
- Sēklas patēriņš pavasara sējā:
 - 25-30 kg/ha, ja paredz veikt sēklas ieguvu;
 - 100-120 kg/ha, ja paredz veikt biomasas ieguvu;
 - 40-70 kg/ha, ja paredz veikt šķiedras un spaļu ieguvu.

Par sēklas šķirnes izvēli, sēklas patēriņu sējai ieteicams konsultēties ar speciālistiem, agronomiem.

Vidējā kaņepju sēklas (reģistrētas) cena 3-4 EUR/kg (bez piegādes izmaksām), atsevišķām šķirnēm var sasniegt arī 10 EUR/kg. Sēklas cenu nosaka arī tās iegādes termiņš – jo tuvāk pavasara sēja, jo sēkla dārgāka.

Aptuvenus aprēķins liecina, ka, ja paredzot šķiedras ieguvu, 100 ha platībai sēklas iegāde un transportēšana var izmaksāt 4000-11000 Ls (aprēķins indikatīvs, ņemot vērā 2010.gada decembra datus).

- Kaņepju sējas termiņš - parasti ir tūlīt pēc agrīno vasarāju sējas – maija pirmajā dekādē. Labākais sējas laiks - kad augsne aramkārtas dziļumā iesilusi +8°C līdz +10°C.
- Kaņepju sēklas jāiestrādā 2–3 cm dziļi Sējamas rindsējā ar labības sējmašīnām, 13–15 cm attālās rindās.
- Augsnei jābūt nodrošinātai ar saknēm viegli uzņemamām barības vielām. Kaņepes augšanas laikā visvairāk patērē slāpekli, mazāk nepieciešams kālijs un fosforskābe. Par minerālmēslojuma izmantošanu, minerālvielu pielietojumu ieteicams konsultēties ar speciālistiem, agronomiem, kā arī vadīties no augsnes analīžu rezultātiem. Kā liecina pieredze ES un arī Latvijā, kaņepju audzēšanā nav nepieciešami herbicīdi (vai to pielietojums ir bijis minimāls).
- Kaņepju audzēšanai nav izmantojamas blīvas un pārāk vieglas, sausas augsnes. Piemērotākais pH 6.0 – 7.5.
- Ar savu bagātīgo lapojumu kaņepes nomāc nezāles, pēc tām izveidojas laba augsnes struktūra.
- Audzētājiem jāņem vērā, ka, lai saņemtu atbalsta maksājumus (platību maksājumus) par kaņepju sējumiem, kā arī iespējamus maksājumus

pārstrādātājiem, 2011.gadā Latvijā ir jāveic THC (tetrahidrokanabiola - *tetrahydrocannabinol*) satura pārbaudes. Atbilstoši Ministru Kabineta noteikumi tiks pieņemti 2011.gada 1.ceturksnī. THC pārbaudes metodika ir noteikta ES Regulā Nr. 796/2004 (skatīt Annex I of EU Regulation No 796/2004).

- Agrotehnoloģiskās kaņepju izmaksas (bez sēklas izmaksām, transporta izmaksām līdz pirmapstrādes uzņēmumam) – atbilstoši aprēķiniem Latvijā šādas izmaksas var sastādīt 290 – 390 Ls/ha (2010.gads, indikatīvs aprēķins). Piemēram, Lielbritānijā zemnieku – kaņepju audzētāju bruto peļņa sastādīja 350-720 GBP/ha (UK, 2009.g., Hemp Technology Ltd dati). Peļņas lielums bija atkarīgs no kaņepju salmiņu ražas (6 – 10 tn/ha), kā arī no tā, vai zemnieks novāca un nodeva sēklas.

Informācija par gala produkciju.

Iepirkuma cenas no zemnieku pārstrādes (pirmapstrādes) kooperatīviem. 2009-2010.gada Eiropas Industriālo kaņepju asociācijas (EIHA) dati.

- Kaņepju salmi/lūksna pārstrādei (presēti, mitrums 14% - 16%) 70-140 EUR/tn;
- Šķiedra (īsā jeb tehniskā) 250 - 400 EUR/tn
- Spaļi (presēti, safasēti) 150-400 EUR/tn
- Presēti pirmapstrādes atbirumi 90-100 EUR/tn

Tirgus cenas gatavajai produkcijai. 2009-2010.gada Eiropas Industriālo kaņepju asociācijas (EIHA) dati.

- Tehniskais filcs 3'000-4'000 EUR/tn
- Sēklas 500 – 800 EUR/tn.

Kaņepju sēklu šķirnes, kuru audzētājiem 2010.gadā bija tiesības saņemt tiešos platību maksājumus

(Common Catalogue as foreseen on 15 March 2010 -Art. 10 of Reg. 1120/2009)

Asso
Beniko
Bialobrzeskie
Cannakomp

Carma
Carmagnola
Chamaeleon
Codimono
CS
Delta-Ilosa
Delta-405
Denise
Diana
Dioica 88
Epsilon 68

Fasamo
Fedora 17
Fedrina 74
Felina 32
Fedlina 34
Ferimon
Fibranova
Fibrimor
Fibrol
Futura 75
Futura 77
KC Dora
Kompolti
Kompolti hibrid TC
Lipko
Lovrin 110
Monoica
Red petiole
Santhica 23
Santhica 27
Santhica 70
Silesia
Silvana
Szarvasi
Tygra
Uniko B
Uso-31
Wielkopolskie
Zenit